

شماره ۱۲۱۸۹۴
تاریخ ۲۷/۱۱/۸۰
پست

"فجر انقلاب، دمیدن خورشید استقلال و آزادی است"
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان آموزش و امور دانشجویی

رئیس محترم دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی
رئیس محترم دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی ارتش
رئیس محترم دانشگاه شاهد
رئیس محترم دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)
مدیرعامل محترم سازمان انتقال خون ایران
رئیس محترم انستیتو پاستور ایران
رئیس محترم مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی
رئیس محترم موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی
رئیس محترم / معاون محترم علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

با سلام و تحیت

به پیوست یک نسخه از استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی مصوب سی و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی (تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۲) ارسال می گردد. توجه عالی را به مراتب زیر معطوف می دارد:

الف- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی موظف گردیده است تا آئین نامه اجرایی استانداردهای فوق الاشاره را تهیه و قبل از شروع سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ ارائه نماید.

ب- استانداردهای مصوب فوق از زمان ابلاغ لازم الاجرا بوده و از ابتدای سال تحصیلی ۸۷-۸۶ بصورت همه جانبه باید مراعات گردد.

ج- کارگاه توجیهی استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی در خردادماه سالجاری برای روسای محترم دانشکده های پزشکی و معاونین آموزشی این دانشکده ها طراحی شده و برگزار خواهد شد. اطلاعات تکمیلی متعاقباً ارسال می گردد.

د- توصیه می گردد یک کارگروه کارشناسی و اجرایی به منظور پیاده سازی استانداردهای جدید در دانشکده پزشکی و با مسئولیت رئیس محترم دانشکده تشکیل و موضوع را پیگیری و گزارش پیشرفت کار را در اجلاس روسای دانشکده های پزشکی ارائه نماید.

ه- دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی پاسخگویی سوالات خواهد بود.

از خداوند تبارک و تعالی توفیقات روزافزون جمیع همکاران محترم آن دانشگاه / دانشکده را مسئلت می نماید.

دکتر محمدعلی محقی
معاون آموزشی و امور دانشجویی

شماره: ۱۱۶۲۹۶
تاریخ: ۲۵ اردیبهشت ۱۳۹۶
پست: ملل

جناب آقای دکتر محقق
معاون محترم آموزشی و امور دانشجویی

سلام علیکم

احتراماً، به پیوست استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی مصوب سی و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۵/۱۲/۱۲ ایفاد می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمائید جهت اجرا ابلاغ

گردد. ۱/۲۵

دکتر عبدا... موسوی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی

مصوب سی و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۲

استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی که به تایید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی رسیده است، در سی و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۲ به تصویب رسید.

مورد تأیید است

دکتر عبدا... موسوی

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر ولی... حسینی

دبیر شورای آموزش پزشکی عمومی

رای صادره در سی و دومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۱۲ در مورد استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی صحیح است، به واحدهای مجری ابلاغ شود.

دکتر کامران باقری لنگرانی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

بسم ... الرحمن الرحيم
و فوق كل ذي علم عليم
استانداردهای پایه^۱ دوره آموزش پزشکی عمومی

کلیات

مقدمه

حمد و سپاس ایزد یکتا و پروردگار جهانیان را که منت نهاده، با نور اسلام و به رهبری بنیانگذار جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)، ملت ایران را از بندهای اسارت فرهنگی رهانید و شکوفایی توان علمی برای بالندگی دانش و تربیت نیروی انسانی عالم و متعهد را هموار کرد.

دغدغه جستجوی حقیقت و حس همدردی و تلاش برای رفع درد دیگران سبب ظهور دانش پزشکی و آموزش مداوم آن شده است. در دهه‌های اخیر افزایش انتظار از علم پزشکی - چه در وسعت و چه در عمق - همراه با دگرگونی‌های جمعیتی، افزایش شیوع بیماری‌های مزمن و بروز بیماری‌های نوپدید، تاکید بر ارتقای سلامت و پیشگیری، هزینه‌های رو به افزایش مراقبت‌های سلامت و عدالت در سلامت سبب دگرگونی در تقاضا برای ارائه خدمات پزشکی شده است.

در عصر حاضر پزشکان باید با توکل به ذات لایزال الهی و جهت کسب رضای خالق، ضمن تلاش برای ارتقای سلامت جامعه و افراد، پیشگیری از بیماری‌ها، ارائه مراقبت‌های اولیه و درمان بیماری‌ها؛ مدیرانی موثر در گروه‌های بهداشتی درمانی، حامی بیماران و جامعه؛ متفکرانی منتقد و معلمان و مربیانی ورزیده باشند که آلام بیماران را دلسوزانه و مبتنی بر تعهد و اخلاق تسکین دهند، در استفاده از اطلاعات مهارت داشته و از انگیزه‌های درونی برای یادگیری مستمر برخوردار باشند.

دانشکده‌های پزشکی برای ایفای نقش خود جهت تربیت پزشکانی با تمامی خصوصیات فوق، نیاز به بازنگری مداوم در ابعاد مختلف آموزشی دارند. برای ایجاد چنین حرکتی، با رعایت ارزشها و بسا توجه به چشم انداز مورد نظر، استانداردهای پایه برنامه آموزش پزشکی عمومی بعنوان معیارهای اعتباربخشی تدوین می‌گردد.

ارزشها^۲

آموزش پزشکی عمومی در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، بر اصول و مبانی زیر استوار است.

- ۱- ارزش های متعالی دین مبین اسلام در زمینه کسب رضایت الهی، حفظ کرامت انسان، شرافت خدمت به انسان ها، ضرورت حفظ حیات و احیاء نفوس، ارتقاء سلامت و کیفیت زندگی، عدالت در سلامت، اهمیت تسکین آلام دردمندان، مراعات احکام الهی و شئون انسانی، التزام به اخلاق پزشکی، احترام و مراعات حقوق انسانی.

¹ -Basic Standards

² - Values

۲- طلب علم، کفائی بودن و جوب حرفه طب، توجه و التزام به وصایای حضرت امام راحل "ره" از جمله تاکید بر نقش سرنوشت ساز دانشگاه ها و دانشگاهیان بطور عام و حرفه پزشکی بطور خاص، تحقق و تضمین منشور علمی نظام مقدس جمهوری اسلامی در بیانات مقام معظم رهبری و مصادیق آن در آموزش پزشکی.

۳- تامین و تضمین اولویت ها و ضروریات تشخیص داده شده و اعلام شده از طرف نظام خدمات سلامت و داشتن انعطاف لازم برای رعایت التزامات فقهی و طراحی و تدریس مسائل مستحدثه در دنیای پزشکی.

چشم انداز^۳

انتظار می رود برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی در جمهوری اسلامی ایران به نحوی طراحی و اجرا شود که موجبات ارتقاء این حیطه از علوم پزشکی را به سطح اول منطقه و جایگاه شایسته بین المللی فراهم آورده، تداوم آنرا تضمین نماید و انسانهایی که در این نظام پرورش می یابند معتقد به ارزشها، اصول و آموزه های دین مبین اسلام در خصوص کرامت انسان و شرافت خدمت به انسانها؛ آگاه به کلیه ضروریات تامین، حفظ و ارتقاء سلامت، عدالت در سلامت و کیفیت زندگی انسانها و عامل به این آموزه ها باشد.

حوزه های استاندارد

حوزه ۱: رسالت و اهداف^۴

۱-۱- دانشکده پزشکی باید رسالت و اهداف خود را در مورد دوره آموزش پزشکی عمومی، ضمن رعایت برنامه های مصوب، مقررات ناظر بر آموزش پزشکی و کسب نظر دست اندرکاران، صاحب نظران و ذینفعان، تدوین و حداقل یکبار در طول هر برنامه توسعه ملی کشور بازنگری نماید.

تبصره. دانشکده پزشکی و دانشگاه متبوع آن باید مجوز تأسیس از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را داشته باشد.

۱-۲- بیانیه رسالت و اهداف^۵ دوره پزشکی عمومی هر دانشکده پزشکی، باید دربر گیرنده موارد زیر باشد.

۱-۲-۱- ارزش های حاکم بر دوره

۱-۲-۲- اهداف کلان برنامه آموزشی

۱-۲-۳- نقش ها^۶ و توانمندیهای^۷ دانش آموختگان

۱-۲-۴- فعالیت های اصلی برای دستیابی به این اهداف

3 - Perspective

4 - Mission and Goals

5 - Statement of mission and objectives

6 - Roles

7 - Capabilities

حوزه ۲: برنامه آموزشی دوره^۸ پزشکی عمومی

۲-۱- دانشکده پزشکی باید ضمن مراعات برنامه درسی^۹ دوره آموزش پزشکی عمومی ابلاغ شده از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزشی مورد نظر خود را تدوین، مصوب و بصورت مکتوب ارائه کند.

۲-۲- برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی باید به گونه ای تنظیم و اجرا شود که دانش آموختگان، ضمن شناخت جایگاه حرفه ای خود، واجد ویژگی ها، توانمندی ها و رفتارهای زیر باشند.

- اعتقاد و تعهد به رعایت اصول الهی-اسلامی، مقررات کشوری و موازین اخلاق حرفه ای در همه موارد
- مراعات مجموعه ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی سلامت افراد در انجام وظیفه حرفه ای با توجه به مبانی و شواهد علمی
- مسئولیت پذیری در قبال سلامت جامعه و افراد به عنوان هدف اصلی و مهمترین وظیفه حرفه ای
- آشنائی کامل با اولویت های سلامت در کشور و نیازهای منطقه خدمتی تحت پوشش در زمینه سلامت.
- آشنائی با اولویت ها و مسائل بهداشتی-درمانی منطقه و جهان
- همکاری گروهی و مدیریت شایسته در شبکه های بهداشتی درمانی کشور و سایر عرصه های نظام سلامت
- ارائه طیف گسترده و کامل خدمات سلامت (ارتقای سلامت^{۱۱}، پیشگیری^{۱۱}، تشخیص^{۱۲} و درمان^{۱۳} بیماریها و بازتوانی^{۱۴} در معلولیت ها) به جامعه، خانواده و فرد در راستای عدالت در سلامت^{۱۵}
- ارائه سطح اول خدمات سلامت به عموم مراجعین، بیماران و گروه های آسیب پذیر جامعه و ارجاع آنان به سایر سطوح ارائه خدمات سلامت در موارد لزوم
- رعایت الزامات، اولویت ها و محدودیت های منابع جامعه و نظام سلامت، و در نظر گرفتن شرایط فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی افراد تحت مراقبت
- آموزش به آحاد افراد جامعه و تبادل تجارب مربوط به روشهای ارائه خدمات سلامت با دانش پژوهان سطوح دیگر
- تلاش برای ارائه راه های گسترش سلامت و گرایش به عدالت در سلامت

⁸ - Educational course plan (strategy)

⁹ - Curriculum

¹⁰ - Health promotion

¹¹ - Prevention

¹² - Diagnosis

¹³ - Treatment

¹⁴ - Rehabilitation

¹⁵ - Health equity

- آشنائی ویژه با فوریت های پزشکی، حوادث غیرمترقبه و مدیریت بحران
- نگرش و مهارت پژوهش، خودآموزی و ارتقاء مستمر حرفه ای

۲-۳- دانشکده پزشکی باید شرح وظایف مجریان و فراگیران و اهداف آموزشی را به تفکیک مراحل و چرخش های^{۱۶} کارآموزی^{۱۷} و کارورزی^{۱۸} مشخص و در ابتدای هر مرحله و چرخش در اختیار ایشان قرار دهد.

۲-۴- محتوای برنامه^{۱۹}

۱-۴-۲- محتوای برنامه آموزش علوم پایه پزشکی باید ضمن ایجاد دانش و درک کافی از مفاهیم و روشها در علوم پایه، زیربنای مناسبی برای کسب و به کارگیری علوم بالینی مرتبط با دانش پایه پزشکی عمومی را فراهم نماید.

۲-۴-۲- محتوای برنامه آموزش علوم بالینی باید زیربنای مناسبی برای طبابت مستقل پس از دانش آموختگی به عنوان پزشک عمومی فراهم نماید و جنبه های مهم تامین، حفظ و ارتقای سلامت، عدالت در سلامت، طب پیشگیری، مراقبت حاد و مزمن، تجویز منطقی داروها، نوتوانی و بازتوانی را در برگیرد.

۳-۴-۲- محتوای برنامه باید آموزش لازم در سایر علوم مرتبط شامل زبان انگلیسی، رایانه و فناوری اطلاعات، مبانی پژوهش با روش علمی، پزشکی مبتنی بر شواهد و مدیریت نظام سلامت را فراهم آورد.

۵-۲- برنامه آموزشی عرصه های عملی دوره پزشکی عمومی شامل کارآموزی و کارورزی بالینی، باید در بر گیرنده کسب تجربه و مهارت عملی لازم در بخش های اصلی طب داخلی، کودکان، جراحی عمومی (شامل بیهوشی عمومی)، زنان و زایمان و سایر حیطه های علوم بالینی، از جمله روانپزشکی و پزشکی اجتماعی (براساس برنامه مصوب) بوده؛ توأم با آموزش همزمان آسیب شناسی، پاراکلینیک، رادیولوژی و عرصه های نوین (طبق مصوبات)، و با تاکید بر ارتقاء سلامت، مسائل سلامت جامعه، بهداشت، پیشگیری، موارد شایع سریایی و اورژانس باشد.

۶-۲- دانشکده پزشکی باید برنامه مصوب دوره پزشکی عمومی خود را، با رعایت موارد زیر بطور کامل اجرا کند.

۱-۶-۲- آموزش سازمان یافته در خصوص اخلاق پزشکی، مهارت های برقراری ارتباط و عدالت در سلامت.

۱۶ - Rotations (بخش ها)

۱۷ - Externship

۱۸ - Internship

۱۹ - Program Content

- ۲-۶-۲- استفاده از راهبردهای نوین در آموزش پزشکی (مانند ادغام علوم پایه و بالینی، ادغام آموزش و ارائه خدمات سلامت، انتخابی بودن درس، آموزش در جهت نیازهای آموزشی دانشجوی، یادگیری مبتنی بر مساله، آموزش رفتار حرفه ای، و جامعه محوری) طبق مصوبات مراجع ذیصلاح قانونی.
- ۲-۶-۳- استفاده از روش های آموزشی متنوع و مناسب برای تحقق انواع اهداف آموزشی تعیین شده در برنامه درسی.
- ۲-۶-۴- نظارت مستقیم و مستمر اعضای هیات علمی و مشارکت دستیاران دوره های تخصصی در آموزش دانشجویان، کارآموزان و کارورزان.
- ۲-۶-۵- تدوین برنامه مشخص در زمینه هدایت و حمایت پایان نامه ها، پژوهشهای آموزشی، و پژوهش در پزشکی عمومی.

حوزه ۳: هیات علمی

- ۳-۱- دانشکده پزشکی باید با توجه به رسالت دانشگاه و برنامه های دانشکده، شرح وظایف هیات علمی خود را در رابطه با نقش های آموزشی-پژوهشی، معنوی، نظریه پردازی علمی و اجتماعی، ارائه خدمات حرفه ای، تصدی مسئولیتهای مدیریتی و اجرایی، مشاوره و راهنمایی فرهنگی و تحصیلی دانشجویان دوره پزشکی عمومی مشخص و اعلام کند.
- ۳-۲- برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی باید برای تامین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد و جامعه، و عدالت در سلامت به نحوی اجرا گردد که الگوهای شایستگی هیات علمی را بشرح زیر تامین نماید.
- ۳-۲-۱- الگوهای آموزشی- پژوهشی. اعم از آموزشهای استاندارد پزشکی، پژوهشهای موظف، و فراتر از آن آموزش مداوم جامعه پزشکی و پژوهشهای مرتبط با نظام ارائه خدمات سلامت^{۲۰}
- ۳-۲-۲- الگوهای تربیتی. ایفای نقش شاخص در زمینه های اخلاق حرفه ای، پایبندی به اصول و ارزشهای دینی، رفتار شایسته اجتماعی، تلاش در جهت معرفی سلامت بعنوان محور توسعه پایدار، و ترویج شیوه ایثار و فداکاری.
- ۳-۲-۳- الگوهای کمال گرایی. گرایش به تعالی در روابط اجتماعی، پایبندی به روزآمدی علمی، تلاش در جهت ارتقاء سطح بینش دانشجویان، ارتقاء سطح دانش، رشد و توسعه دانشگاه؛ ایفای نقش در شناسائی، هدایت، حمایت و ترویج شیوه نخبگی؛ استعدادهای درخشان و برتر، و تقویت روحیه آرمانگرایی و عدالتخواهی در سلامت
- ۳-۲-۴- الگوهای رفتار حرفه ای. انجام وظایف حرفه ای با رفتار انساندوستانه بر اساس وجدان کاری، رعایت امانتداری، رازداری، پرهیز از تبعیض؛ رفتار

²⁰ - Health System Research = HSR

علمی توأم با خلاقیت، سخاوت در انتقال تجربیات به دانشجویان، احترام به دیگران، و پایبندی به کیفیت ارائه خدمات

- ۳-۳-۳- صلاحیت های فردی لازم برای ایفای نقشهای ضروری در برنامه آموزش پزشکی عمومی و تامین الگوهای مورد انتظار از اعضای هیات علمی به شرح زیر می باشند.
- ۳-۳-۳-۱- صلاحیت های معنوی و اخلاقی، به استناد موارد فوق در چارچوب ارزشها
- ۳-۳-۳-۲- صلاحیت های علمی، طبق ضوابط مصوب مراجع ذیصلاح قانونی
- ۳-۳-۳-۳- صلاحیتهای آموزشی و تدریس در عرصه های نظری، عملی، آزمایشگاهی، جامعه و بالینی سرپائی و بستری حسب مورد
- ۳-۳-۳-۴- صلاحیتهای پژوهشی در زمینه های طراحی، ارائه، هدایت، اجرا، نگارش، و گزارش نتایج حاصله
- ۳-۳-۳-۵- صلاحیتهای حرفه ای در زمینه های تخصصی، طبق بهترین الگوها و استانداردها
- ۳-۳-۳-۶- صلاحیت های مدیریتی در سلسله مراتب مدیریت آموزشی و اجرایی دانشگاه
- ۳-۳-۳-۷- صلاحیت های ارتباطی در زمینه مشاوره علمی و فرهنگی دانشجویان و تعامل با دیگر اعضای هیات علمی همکار، گروههای آموزشی، عموم مردم، سازمانهای اجرایی، و نهادهای مردمی و اجتماعی

۳-۴- دانشکده پزشکی باید به تعداد کافی اعضای هیات علمی واجد صلاحیت، متناسب با نیازهای برنامه مصوب دوره آموزش پزشکی عمومی، و رعایت سرانه های هیات علمی مصوب در اختیار داشته باشد.

۳-۵- دانشکده پزشکی باید برنامه ای جامع برای آموزش و رشد اعضای هیئت علمی ترتیب دهد که آنها را در کسب توانایی های لازم برای اجرای مطلوب برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی یاری کند.

حوزه ۴: منابع^{۲۱} آموزشی و پژوهشی

به منظور ارائه آموزشهای معتبر پزشکی عمومی، دانشکده پزشکی باید ضمن داشتن اختیارات و حاکمیت کافی از تسهیلات فیزیکی، فنآوری اطلاعات، منابع آموزش در جامعه، علوم پایه و بالینی و منابع پژوهشی متنوع، روزآمد و با کیفیت بشرح زیر برخوردار باشد و علاوه بر آن، با ایجاد دفتر یا هسته توسعه آموزش، اجرای برنامه های توسعه آموزش پزشکی، همکاری و مبادلات با سایر مراکز آموزش عالی، تحقق اهداف برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی را تضمین نماید.

²¹ - Resources

۴-۱- تسهیلات فیزیکی^{۲۲}

دانشکده پزشکی باید فضاها، تسهیلات فیزیکی، تجهیزات و ابزارهای آموزشی معتبر و متناسب با نیازهای برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی در دانشکده و مرکز اطلاع رسانی جامع و مجهز بشرح زیر در اختیار داشته باشد، و یا بتواند استفاده کند.

۴-۱-۱- عرصه‌های آموزش علوم پایه و بالینی، شامل کلاسهای درس، تالار سخنرانی،

فضای تدریس در گروه‌های کوچک؛ کتابخانه‌های عمومی و اختصاصی؛

آزمایشگاه‌های دروس علوم پایه، آزمایشگاه تشخیص اولیه تجربه بالینی^{۲۳}،

آزمایشگاه‌های مهارت بالینی؛ جایگاه‌های آموزش بالینی جامعه، سرپائی و

بستری و جایگاه‌های پژوهشی

۴-۱-۲- گستره وسیع عرصه‌های آموزشی در نظام سلامت جامعه، شامل تعداد و

ترکیب متناسبی از مراکز بهداشتی درمانی، خانه‌های بهداشت؛ واحدهای دیگر

بهداشتی درمانی مراقبت‌های اولیه سلامت در زمینه بهداشت خانواده، بهداشت

مدارس، بهداشت حرفه‌ای و بهداشت روانی؛ مراکز مراقبت‌های بیماریهای

مزمن، خانه‌های سالمندان، مراکز نگهداری معلولان جسمی و ذهنی، خانه

بیماران؛ مراکز ورزشی و سایر مراکز مجاز و معتبر بر حسب نیاز

۴-۱-۳- ابزار آموزش نظری- آزمایشگاهی و بالینی، شامل کلیه ابزار و تسهیلات مورد

نیاز آموزش در عرصه‌های مختلف فوق، متناسب با نیازهای برنامه آموزشی

دوره پزشکی عمومی در دانشکده، اعم از تجهیزات آزمایشگاهی، فناوری

اطلاعات، سمعی و بصری و ابزار کمک آموزشی

۴-۱-۴- کتابخانه و مرکز جامع اطلاع رسانی مجهز به نظام علمی و معتبر کتابداری و

مدارک پزشکی، کتب مرجع، مجلات علمی، دارای فضای فیزیکی مورد نیاز

اعضای هیات علمی و دانشجویان پزشکی عمومی، با امکانات کافی و روزآمد

و دسترسی مناسب دائمی به آن در محل کتابخانه و یا از طریق الکترونیک

تبصره ۱. سرانه فضای فیزیکی برای سالن مطالعه به ازای استاد و دانشجو، و

سرانه کتب مرجع و ضروری به ازای دانشجویان در هر سال تحصیلی از دوره باید

توسط دانشکده محاسبه و تامین شود.

تبصره ۲. رعایت اصول منطبق با ارزشهای اسلامی، ضوابط ایمنی، مقررات حفاظتی

بهداشتی و رفاهی و امکانات متناسب با شرایط افراد معلول، در کلیه فضاها و اماکن

فیزیکی دانشکده پزشکی همواره الزامی است.

²² - Physical Facilities

²³ - Clinical Experience Initial Diagnosis Laboratory

۲-۴- منابع آموزش بالینی^{۲۴}

دانشکده پزشکی باید منابع لازم برای ارائه آموزشهای درون جامعه، پایه و بالینی سرپائی و بستری در عرصه های متناسب با برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی، به دانشجویان پزشکی عمومی را فراهم کند. این منابع باید دارای تنوع و کیفیت لازم برای تحقق اهداف آموزش در نظام سلامت باشند به نحوی که فراگیران به نمونه مناسبی از افراد جامعه، گروههای آسیب پذیر و بیماران از نظر تعداد، تنوع، ترکیب، الگوهای بیماری، سن، جنس و امکانات فیزیکی بشرح زیر دسترسی داشته باشند.

۱-۲-۴- جمعیت و منطقه معین، شامل بخشی از جمعیت مناطق شهری و روستائی با

خانواده‌های تحت پوشش شبکه بهداشتی

۲-۲-۴- مراکز و بخش های عمومی، شامل خانه های بهداشت، مراکز بهداشتی

درمانی، کلینیک ها، مطب های پزشکان (مطابق با شرایط تعیین شده توسط

کمیته برنامه ریزی درسی دوره پزشکی عمومی در دانشکده)، مراکز

اورژانس، درمانگاههای عمومی بیمارستانها، بخش های عمومی و تخصصی

بستری و سایر مراکز مجاز و معتبر مراقبتهای سلامت

۳-۴- فناوری اطلاعات^{۲۵}

دانشکده پزشکی باید برنامه های مناسب، کارآمد و روزآمد برای استفاده از تسهیلات فناوری اطلاعات توسط دانشجویان و اعضای هیأت علمی در برنامه آموزش دوره پزشکی عمومی را فراهم و اجرا نماید.

۴-۴- توسعه آموزش^{۲۶}

دانشکده پزشکی باید نشان دهد که به طور مستمر و مطلوب از منابع و سازوکارهای توسعه آموزش در طراحی، اجرا، ارزشیابی و ارتقای برنامه آموزشی استفاده می نماید. فعالیت های توسعه آموزش باید به تناسب گستردگی فعالیتهای دانشکده پزشکی؛ از طریق ایجاد دفاتر یا هسته های توسعه آموزش توسط دانشکده پزشکی در دانشکده، مراکز آموزش بالینی و سایر عرصه های آموزش؛ با بکارگیری کارشناسان و صاحبان رشته های مختلف، روشهای متنوع توسعه آموزش، راهکارهای ارتقاء کیفیت آموزش و مراعات جنبه های مختلف جامعه نگری و سلامت محوری انجام گیرد

۵-۴- همکاری و مبادلات آموزشی^{۲۷}

بمنظور گسترش توانمندیها، افزایش اعتبار علمی و ارائه خدمات آموزشی، فناوری، پژوهشی و سلامت، برقراری همکاریها و تعاملات دانشکده پزشکی با سایر دانشکده ها و مراکز آموزش عالی

²⁴ - Clinical Training Resources

²⁵ - Information Technology = IT

²⁶ - Educational Development

²⁷ - Academic Exchange

و پژوهشی داخل و خارج کشور مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعم از مبادله استاد، اجرای برنامه های آموزشی مشترک^{۲۸}، انجام تحقیقات مشترک، و استفاده مشترک از منابع و امکانات و فناوری با رعایت جمیع مقررات توصیه می شود.

۴-۶- پژوهش^{۲۹}

۴-۶-۱- دانشکده پزشکی باید برنامه راهبردی پژوهش در علوم پزشکی شامل رسالت، چشم انداز، اهداف، محورها، ارکان، روش ها، جایگاههای پژوهش، ارزشیابی، انتشار نتایج و دستاوردها؛ برنامه حمایت از پژوهشهای اساتید و دانشجویان و برنامه ویژه حمایت و هدایت پژوهشهای دانشجویی و استعدادهای درخشان را تدوین و اجرا کند.

۴-۶-۲- برنامه اجرایی پژوهش در علوم پزشکی باید تامین کننده موارد زیر باشد.

- رعایت موازین اخلاق پزشکی در پژوهش
- تضمین و رعایت ترتیب اولویت های پژوهشی کاربردی مبتنی بر نیازها (ترتیب اولویتهای پژوهشی کاربردی عبارتست از: پژوهشهای نظام سلامت، اپیدمیولوژی، کارآزمایی های بالینی و تحقیقات پایه)
- تعیین نقش و جایگاه مناسب دانشجویان در طرحهای پژوهشی گروهها و دانشکده
- ارتقاء دیدگاه دانشجویان و آشنائی آنان با مسائل و روشهای پژوهش در حیطه پزشکی عمومی
- ارتقاء کیفیت پایان نامه های دانشجویی و سوق دادن آنها به سمت اولویتهای پژوهشی

حوزه ۵: مدیریت عالی و اجرایی^{۳۰}

۵-۱- به منظور تحقق و پیشبرد اهداف دوره پزشکی عمومی، دانشکده پزشکی باید از اختیارات، مسئولیت ها، ساختار، ارتباطات و بودجه مناسب برخوردار باشد. ارکان و فرایندهای مدیریت دوره پزشکی عمومی با مراعات بندهای مشروحه زیر بر اساس آئین نامه ای خواهد بود که باید توسط دانشکده پزشکی تنظیم و به تصویب مراجع ذیربط در دانشگاه متبوع رسیده باشد.

تبصره. طراحی ساختار مدیریت آموزشی و اجرائی دوره آموزش پزشکی عمومی بر حسب الگوی دانشگاه و شرایط و مقررات معتبر و مصوب در هر زمان انجام می گیرد.

²⁸ - Joint Program

²⁹ - Research

³⁰ - Governance and Administration

۵-۲- ارکان مدیریت آموزشی دوره پزشکی عمومی. ارکان مدیریت آموزشی دوره پزشکی عمومی عبارتند از :

۵-۲-۱- رئیس دانشکده پزشکی

۵-۲-۲- مسئول آموزش دوره پزشکی عمومی

۵-۲-۳- مسئول آموزش علوم پایه پزشکی برای دوره پزشکی عمومی

۵-۲-۴- مسئول آموزش علوم بالینی(سرپائی، بستری و عرصه های جامعه) برای دوره پزشکی عمومی

۵-۲-۵- کمیته برنامه ریزی درسی دوره پزشکی عمومی در دانشکده

۵-۲-۶- مدیران گروه های آموزشی

۵-۲-۷- شوراهای آموزشی گروهها (اعم از علوم پایه و بالینی)

۵-۲-۸- روسای بخشهای آموزشی (اعم از علوم پایه و بالینی)

۵-۲-۹- روسای بیمارستان های آموزشی

۵-۲-۱۰- معاونین آموزش بالینی بیمارستان های آموزشی

۵-۳- ارکان مدیریت اجرایی دوره پزشکی عمومی. دانشکده پزشکی باید ساختار مناسب و بودجه کافی و مستقل برای تحقق اهداف دوره پزشکی عمومی داشته باشد. تفویض اختیارات مالی و اداری مورد نیاز برای تحقق و تسری وظایف مدیریتی کلیه سطوح مندرج در بند ۵-۲ استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی الزامی است.

حوزه ۶: دانشجو

۶-۱- دانشجوی پزشکی عمومی باید علاوه بر کسب حد نصاب قبولی برای ورود به دوره آموزش پزشکی عمومی طبق آزمون های مصوب ، دارای شرایط و ویژگیهای زیر باشد.

۶-۱-۱- متعهد به رعایت اصول الهی - اسلامی و مقررات کشوری، آئین نامه های

دانشگاه، موازین اخلاقی و جوانب مختلف شئون دانشجویی

۶-۱-۲- سلامت کامل جسمی و روانی متناسب با حرفه پزشکی

۶-۱-۲- گرایش به کسب شایستگی و پیشرفت مداوم در آموزش پزشکی

۶-۲- دانشکده پزشکی باید در هر سال ظرفیت پذیرش (حداقل و حداکثر تعداد) کل دانشجویی ورودی را متناسب با شرایط دانشکده تعیین و به شورای آموزش دانشگاه پیشنهاد نماید.

۶-۳- دانشکده پزشکی باید برنامه های مناسبی برای تشویق و شکوفائی استعدادهای دانشجویان در زمینه های زیر تهیه و اجرا نماید.

۶-۳-۱- تعالی اعتقادی و اخلاقی

۶-۳-۲- رشد احساس مسئولیت ملی

۶-۳-۳- رشد علمی

۶-۳-۴- رشد فرهنگی

۶-۳-۵- رشد شخصیت و مسئولیت حرفه ای

۶-۴- دانشکده پزشکی باید حداقل شرایط مطلوب حمایت های رفاهی برای دانشجویان پزشکی عمومی خود را در موارد زیر تعیین کند و به کمک مسئولین دانشگاه در تامین آنها برنامه ریزی نماید.

۶-۴-۱- خوابگاههای دانشجویی

۶-۴-۲- وام دانشجویی

۶-۴-۳- تغذیه

۶-۴-۴- بیمه سلامت

۶-۴-۵- امکانات و فضاهای تفریحی و ورزشی

۶-۴-۶- تمهیدات فوق برنامه و کار دانشجویی

۶-۴-۷- تمهیدات لازم جهت تردد و اقامت دانشجویان و اساتید در عرصه ها

۶-۵- دانشکده پزشکی باید برنامه مناسبی برای تامین امنیت اجتماعی اخلاقی و روانی، پیشگیری از آسیب های اجتماعی، و حمایت مشاوره ای در زمینه های تحصیلی و روانی دانشجویان پزشکی عمومی داشته باشد و نیازهای مشاوره ای ایشان شناسائی شده به آنها پاسخ داده شود.

۶-۶- دانشکده پزشکی باید ضمن اطلاع رسانی کامل و مستمر در خصوص مقررات آموزشی و برنامه های حمایتی و رفاهی، زمینه مشارکت دانشجویان را در برنامه ریزی، اجرا، و ارزشیابی برنامه های رفاهی فراهم نماید.

۶-۷- دانشکده پزشکی باید مقررات آموزشی و انضباطی و نیز وظایف حرفه ای دانشجویان پزشکی را در مراحل مختلف تحصیلی با رعایت ضوابط و مقررات دوره آموزش پزشکی عمومی مشخص کرده، به افراد ذیربط اعلام نموده و به نحو مناسب از اجرای آنها اطمینان حاصل نماید.

حوزه ۷: ارزشیابی^{۳۱}

به منظور تضمین کیفیت و زمینه سازی برای بهبود مستمر فرایند برنامه دوره آموزش پزشکی عمومی، دانشکده پزشکی موظف است با مشارکت دفتر یا هسته توسعه آموزش پزشکی دانشکده برنامه های جامع و معتبر ارزشیابی در سطوح برنامه، هیات علمی و دانشجو را تدوین، اجرا و گزارش نماید. گزارش ارزشیابی دوره و عملکرد اعضای هیات علمی فعال در دوره آموزش پزشکی عمومی باید در گزارش سالانه رئیس دانشکده پزشکی به رئیس دانشگاه و گزارش سالانه رئیس دانشگاه به هیات امنا دانشگاه منعکس گردد.

۷-۱- ارزیابی^{۳۲} دانشجویان

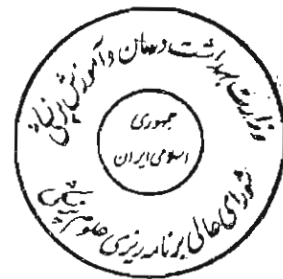
۷-۱-۱- دانشکده پزشکی باید برنامه مشخصی برای فرایند ارزیابی دانشجویان را مشخص و اعلام نموده و به اجرا بگذارد.

۷-۱-۲- دانشکده پزشکی باید برنامه مشخصی برای نظارت و ارزشیابی دوره ای سنجش های خود داشته باشد، نتایج آنها را مستند نموده و به دست اندرکاران برنامه بازخورد دهد. این برنامه شامل بررسی روایی محتوای^{۳۳}، روایی پیشگویی کننده^{۳۴}، روایی سازه^{۳۵} و بررسی پایایی^{۳۶} سنجش ها می باشد.

۷-۱-۳- دانشکده پزشکی باید آزمون های تکوینی با بازخورد مناسب برای اصلاح و رفع نواقص برنامه آموزشی برگزار کند.

۷-۱-۴- دانشکده پزشکی باید نشان دهد که روش های ارزیابی به کار رفته در آزمون های دانشکده با اهداف آموزشی در حیطه های دانشی، مهارتی، و نگرشی تعریف شده متناسب است و سطوح بالاتر یادگیری را نیز دربرمی گیرد.

۷-۱-۵- دانشکده پزشکی باید ضوابط و شاخص های اخلاقی و شئون دانشجویی را تعریف و اعلام نماید، و در این رابطه نشان دهد که عملکرد اخلاقی دانشجویان را به نحو موثر در ارزیابی، ارتقاء و ادامه تحصیل آنان لحاظ می نماید.

31 - Evaluation

32 - Assessment

33 - Content Validity

34 - Predictive Validity

35 - Construct Validity

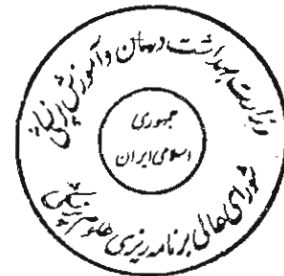
36 - Reliability

۷-۲- ارزشیابی هیأت علمی

دانشکده پزشکی باید برنامه جامع ارزشیابی مستمر فعالیتهای اعضای هیأت علمی را، با در نظر گرفتن کلیه مفاد استانداردهای حوزه ۳ (هیأت علمی) و با مشارکت دفتر یا هسته توسعه آموزش پزشکی دانشکده، تدوین و اجرانماید، بنحوی که صلاحیت های اخلاقی، رفتار حرفه ای، و فعالیتهای آموزشی اعضای هیأت علمی از ارزش مناسب درکنار پژوهش و خدمات برخوردار بوده، در ارتقاء و ادامه فعالیت آنان موثر باشد.

۷-۳- ارزشیابی دوره

دانشکده پزشکی باید دوره آموزش پزشکی عمومی و اجرای برنامه درسی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان را مطابق یک برنامه (ارزیابی درونی^{۳۷}) مدون، مکتوب، و مستند، با در نظر گرفتن کلیه مفاد استانداردهای حوزه ۲ (برنامه آموزشی دوره پزشکی عمومی) و مشارکت دفتر یا هسته توسعه آموزش پزشکی دانشکده و همچنین استفاده از روشهای پایا و معتبر، به طور مستمر پایش کرده، نتایج آن را گزارش نماید و با لحاظ نمودن بازخوردها، برنامه آموزش پزشکی عمومی دانشکده را اصلاح نماید.

³⁷ - Internal evaluation